

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 252/2022 vp: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ULKOMAALAISLAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA (TILAPÄISTÄ SUOJELUA SAAVIEN OLESKELULUVAT). LISÄLAUSUNTO

Eduskunnan hallintovaliokunta pyysi esityksestä käydyssä asiantuntijakuulemisessa toimittamaan vastaukset alla esitettyihin kysymyksiin myös kirjallisesti.

Luvan jatkuminen ilman varmaa tietoa henkilön oleskelusta Suomessa?

Käytännössä on mahdotonta tietää, kuinka suuri määrä tilapäistä suojelua Suomessa saavista tosiasiassa oleskelee edelleen Suomessa. Sama tilanne on myös muissa EU-maissa. Suojelu ja velvollisuus antaa tämän osoittava oleskelulupa kuitenkin jatkuvat koko sen ajan, kuin neuvoston täytäntöönpanopäätös on voimassa.

Tilapäistä suojelua saavan henkilön ei edellytetä oleskelevan koko ajan Suomessa, vaan hän voi matkustaa ja poistua Suomesta suojelun voimassaolon aikana. Jäsenvaltion myönnettyä oleskeluluvan, tilapäistä suojelua saavalla henkilöllä on esimerkiksi oikeus matkustaa muihin jäsenvaltioihin kuin oleskeluluvan myöntäneeseen jäsenvaltioon 90 päivän ajan 180 päivän jakson aikana. Henkilö voi myös esimerkiksi matkustaa käymään Ukrainassa, oleskella siellä ja palata takaisin Suomeen ilman, että sillä on vaikutusta tilapäisen suojelun antamiseen.

Myönnetty oleskelulupa tulee tilapäisen suojelun direktiivin nojalla peruuttaa vain, jos Maahanmuuttovirasto saa tiedon henkilön siirtymisestä toiseen jäsenvaltioon, jossa hän on saanut oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella. Päätös luvan peruuttamisesta tehdään tällöin tapauskohtaisesti toisesta valtiosta saadun tiedon perusteella. Maahanmuuttovirasto antanee omassa vastauksessaan tarkempia tietoja siitä, miten tietojenvaihtoa muiden valtioiden kanssa toteutetaan käytännössä. Näin ollen tieto siitä, että henkilö on edelleen Suomessa, ei ole edellytys oleskeluluvan voimassaololle koko suojelun ajan.

Peruste antaa tilapäistä suojelua maaliskuuhun 2024 saakka valtioneuvoston päätöksen alaan kuuluville kolmansien valtioiden kansalaisille?

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä luetellaan ne henkilöryhmät, joille jäsenvaltioiden on annettava tilapäistä suojelua suoraan päätöksen nojalla. Tämän lisäksi siinä edellytetään, että jäsenvaltiot soveltavat joko täytäntöönpanopäätöstä tai antavat kansallisen lainsäädäntönsä mukaista asianmukaista suojelua kansalaisuudettomiin henkilöihin ja muiden kolmansien maiden kuin Ukrainan kansalaisiin, jotka voivat osoittaa, että he oleskelivat laillisesti Ukrainassa ennen 24 päivää helmikuuta 2022 Ukrainan lainsäädännön mukaisesti myönnetyn voimassa olevan pysyvän oleskeluluvan perusteella, ja jotka eivät voi palata lähtömaahansa tai lähtöalueelleen turvallisesti ja pysyvästi. Tämän lisäksi täytäntöönpanopäätöksessä todetaan jäsenvaltioiden voivan päättää soveltaa sitä myös muihin kansalaisuudettomiin henkilöihin ja muiden kolmansien maiden kuin Ukrainan kansalaisiin, jotka oleskelivat laillisesti Ukrainassa ja jotka eivät voi palata lähtömaahansa tai lähtöalueelleen turvallisesti ja pysyvästi. Valtioneuvosto katsoi, että edellä molempien edellä mainittujen henkilöryhmien tilanteeseen oli perusteltua soveltaa neuvoston täytäntöönpanopäätöstä.

Tilapäinen suojelu ja velvollisuus antaa tämän osoittava oleskelulupa jatkuu koko sen ajan, kun neuvoston täytäntöönpanopäätös on voimassa, eli tällä hetkellä 4.3.2024 saakka. Valtioneuvoston

päätös tuli voimaan 7.3.2022 ja se on edellä mainitusta syystä voimassa em. päivään saakka. Jos neuvosto tämän jälkeen päättää tilapäisen suojelun jatkamisesta vielä enintään vuodella, tilapäisen suojelun antamisesta edellä mainituille henkilöryhmille samoin kuin jo annetun suojelun jatkumisesta on tehtävä uusi valtioneuvoston päätös. Tässä vaiheessa näiden henkilöryhmien tarve tilapäiselle suojelulle tulee siten arvioitavaksi uudelleen.